

UJ CIMBORA

Az Uj Cimbora Családszövetség képes gyermeklapja

MEGJELENIK HAVONTA HÁROMSZOR

SZERKESZTI ES KIADJA:

F. LÁSZLÓ MARCELLA

Ócsaári P. 913

Gólyafészkes falusi táj

Kérjük hátralékos előfizetőinket, hogy előfizetésüket mielőbb rendezni sziveskedjenek, mert különben a lap küldését részükre kénytelenek leszünk beszüntetni. Előfizetőink pontosságától függ a mi zavartalan megjelenésünk is. Amennyiben lennének olyanok, akik kis lapunkat nem tartanák meg, úgy kérjük az eddigi számok ellenértékét kiadóhivatalunknak beküldeni.

APRÓSÁGOK — TARKASÁGOK

A denevérek haszna.

Egy osztrák fürdőhelyen az elszaporodott szunyogok ellen denevérekkel védekeznek. A szunyog a legveszedelmesebb rovarok egyike, éppugy terjeszti a járványt, mint a légy. S minthogy megfigyelték, hogy a denevérek pusztítják a szunyogokat, a fürdő igazgatósága fából készült szállásokba telepíti őket.

Lám, a megvetett, üldözött állatnak is hasznát tudja venni az ember.

*

Marostordából írja egyik kis cimboránk, hogy a rengeteg eső következtében megáradtak a patakok s folyók. A Maros az ő falujukat is elöntötte. Éjjel, váratlanul jött a rettenetes áradás, úgy tudtak csak megmenekülni, hogy egy terebélyes eperfára menekültek fel. A kis testvére le is esett a fáról, de az édes apja hamar kimentette. Elgész reggelig tartott a szörnyű rettegés, hogy a fát is elmossa az ár, de szerencsére a mentők rájuk találtak és eszalonkon biztos menedékhelyre vitték őket.

Bizony, erdélyszerte nagy pusztítást vitt véghez az árviz. Háromszék, Csík és Udvarhely vidékei, Dés, Máramaros falui, városai mind sokat szenvedtek az árviz veszedelemtől.

* * *

Egy másik kicsi szatmári cimboránkat is nagy szomorúság ért. A térde alatt egy olyan seb keletkezett, hogy kórházba kellett szállítani és térdtől le kellett vágni a lábát. Hajdu Zollikának hívják ezt a kis cimboránkat, a szerkesztő néni meg is látogatta a kórházban, az operáció után. Most már jobban van, csak még mindig nagyon szomorú. Irjatok kis cimborák Zollikának a kórházba, mert nagyon fog neki örülni, gondoljátok csak el, hogy mit vesztett ő most. Küldjétek a szerkesztőség címére a levelet, mi majd eljuttatjuk hozzá.

Az idei cserkész világjamboreét (olvassd zsamborét) Magyarországon, Gödöllőn rendezik meg. A jamborée annyit jelent, mint cserkész táborozás, amelyet minden alkalommal más országban tartanak.

Gödöllőn már hosszú hónapok óta folynak a munkálatok az idegen cserkészek táborhelyének az elkészítésén. Nem kis dolog ez. Több, mint 50,000 cserkészre számítanak. Ezenkívül rengeteg vendégre, kíséőre. Külön postája, vasutja, vízvezetéke van máris a cserkész-tábornak. Cserkész rendőrség ügyel fel a rendre. S külön üzletváros bonyolítja le az ételkészítést és áruforgalmat. Augusztus első napjaiban lesz a cserkész jamborée megnyitása, amelyen részt vesz a legöregebb cserkész: Sir Baden Powell is.

A magyarországi gyermekeket filléres vonatokon fogják vinni a cserkész jamborée megtekintésére. Gondolom, kis cimborák, nektek is fáj a szívetek, ti is szeretnétek menni. De hát az a baj, hogy sokba kerül az út és nem nagyon van most apukának pénze ilyesmire.

*

Miska bácsi Pettyénből utazik Kolozsvár felé, de sehogy sincs megelégedve a vonat gyorsaságával. Csak esóválja a fejét, csak esóválja, s pödörgetti közben vasvilla állású bajuszát.

— Ejszen, lassan mennénk, úgy látom.

Ahogy kihajol a vonaton, megpillantja a vonatvezetőt.

— Hallja csak, nem tudna gyorsabban menni?

A vonatvezető mosolyog:

— Tudnék én, csak nem szabad a vonatról leszállanom.

HOL ÉS KINÉL RENDELHETŐ MEG AZ UJ CIMBORA?

Kolozsvár: Gálffy Zsigmond, Unitárius kollégium igazgatósága, Farkas Anna, Közponi nők titkársága, Farkas u. 8., Kolozsvár István, Monostori u. 61.

Nagyvárad: Hegedűs Hirlapiroda, Ref. Jövő szerk., Kiss Bertalan.

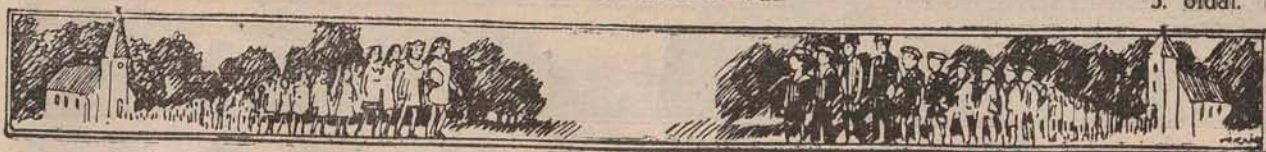
Nagykároly: Szabó Dezső nyug. jegyző, str. Andrei Muresan (Petőfi u.) 70. és Taub tőzsde.

Dés: Róm. Kath. Zárda igazgatóság, Movik Antal tanító.

Nagybánya: Janovszky Imre, Str. Horia 12. (Postaréti).
Kézdivásárhely: Kovács hirlapiroda.

Marosvásárhely: Benjamin és Bernát urak, lapterjesztő vállalata.

Szatmár: Szamos Hirlapiroda.

A nyár

Itt van a nyár, a meleg nyár,
Éget forrón a napsugár.
Am az égből langy eső hull
S a hervadt rét megint virul.

Megáldja a munkás kezét,
A munkásnak ad kenyerét.
Adj Istennek ember hálát
S köszönd meg a nyár áldását!

A darázs és a pók párviadala

Elbeszéli: *Dezső bácsi.*

Palika a tányérkából mind kikanalazta a cukros meggylevet. Csak néhány szétmázolt csepp maradt a tányér fenekén. De ez a kis maradék is elég volt ahhoz, hogy ki tudja, milyen messziről, két darázs megérezze. Nosza, vilám dongással ott termettek a tányérkán, s most már ők folytatták a nyalakodást.

Hogyan érezhették meg a darázsak a meggy-szirup illatát? Künn a végtelen természet ezerféle illata közül, hogy tudták megszimatolni a konyhában levő meggylé cseppjét? Az ablaktól alig pár lépésnyire feketefenyő ontja magából az erős gyantaszagot, rózsabokrok virágai balzsamosítják be a levegőt, s ez a két kis darázs az erős illatok közt is megérezte azt a szétkent meggylémaradékot, mely benn a konyhában egy kis tányér alján alig vehető észre.

Milyen finom szaglőérzékkel áldotta meg a Gondviselés ezeket a darázsakat. Igen, megáldotta, mert ezek a szárnyas rovarok főképp pompás szaglőérzékük segítségével jutnak mindennapi eledelükhöz. Aztán szuró fegyverük, fulánkjuk is van, amellyel támadhatnak, védekezhetnek. Lám, a természetnek bölcs berendezése még az apró lények önfenntartásáról is mily csodálatos eszközökkel gondoskodik.

De nézzük csak, mit csinál most ez a két darázs? A kanálynymok mentén szétmázolt meggylé cseppjeit kezdik szüresölni. Negyedóra alatt teljesen kinyalták a tányért, mintha Zeuszi eseléd mosta volna meg, s törölte volna ki tisztára.

Az egyik darázs jókedvű zümmögéssel távozott a nyitott ablakon, mint, aki dolgát jól végezte; a másik, úgy látszik, még torkoskodni

akar. A becsukott ablak párkányára száll, ahol egy kis cukormorzsát talál. Azt is felszívja. Most már jóllakottan sétálgat le és fel. Kifejlett öreg darázs. Hosszu potrohója fekete-sárga gyűrűkből áll. Hátulso testét kissé maga alá kunkorítva, huzza végig a párkányon. Potrohója hegyes végén rejtőzködik veszedelmes fulánkja egy vékony tokoetskában. A fulánkot akármikor kitolhatja s behuzhatja. Jaj annak, akit ezzel megszuri!

Darázs ökegyelme jártában-kelében nem vesz észre, hogy a sarokban egy kis póknak alig látható hálója leselkedik róla. Vigyázatlanul be is mászik pók uram lakásába. És erős lábaira keresztülgázol a háló szövetén. Szét is szakítja az utjában álló fonalakat, aztán egykedvűen tovább mászik. A pókocska, kisebb a léncseszemnél, ijedten menekül egy hasadékba. Onnan figyel, hogy mi lesz most? Amint a veszedély elmúlt, rejtékhelyéből villámgyorsan kirohban, s azonnal munkába fog, kezdé helyrehozni széttépett hálójának selyemfinomságu szálait. Toldozgatja, foltozgatja, erősíti a hálót. A szemmel alig látható vékonyka szálakat potrohójának szövőmirigyéből eregeti, két hátulso lábával huzza ki saját magából a fonalat, s mint elsőrangú takácsmester, ügyesen összeilleszté, befonja azt hálója szövedékébe.

Mikor a nagy munkával elkészült, ismét elbujt figyelő helyére. Onnan láthatta, hogy a darázs első lábaira már rátapadt a szétszakított hálóból egy-egy cafatocska. Nem tetszett a darázsnak ez a kellemetlen kötelék, amely járásában meggátolta. Lábat addig dörzsölgette össze, amíg a ragadós-tapadós szálakat le-

morzsolta azokról. Aztán tovább lépegetett elbizakodottan. Ismét nekiment a hálónak. Ismét szakadtak a fonalak. Igaz, hogy most már nehezebben ment a rombolás, mert sűrűbb volt a kiigazitott háló: Hohó! . . . megakadtál darázs koma! Hogyan verdes a szárnyával! Hopp, az is beleakadt a hálóba . . . Ni, a lábaival milyen kétségbeesetten hadonászik!

Ebben a pillanatban rárohant a kis pók. Nygyenesen a potrohájára támadt. Közvetlenül

a fulánkos rész fölé. Tisztán kivethetem, amiut a pókoeska esipte-harapta a menekülni vágyó darászat. A csipés mérges és fájdalmas lehetett, mert a darázs kinosan vergődött. Reszketett a fájdalomtól. Fulánkját hevesen kitolta, hánykódott, próbált ide-odaszurni. De a pókot el nem találhatta, mert az szivósan potrohájára tapadva, mérges folyadékot bocsátott a fulánk fővébe.

(Folytatása következik.)

Az éhező állatok barátja

I.

Lacika már nagy fiu,
Harmad elemista,
De azért a leckéjét,
Van biz' hogy nem tudja.

II.

Azért ő nem rossz fiu,
Senki se gondolja,
Szeret minden állatot
S van is rájuk gondja.

III.

A múlt nap is mi történt,
Hallgassák csak kérem,
Csiripelték a verebek
Kiinn a sétatéren.

IV.

Küldi anyja kenyérért,
Menjen el a pékhez,
De már elmúlt dél is,
Kenyér nincsen még sem.

V.

— Ej, no, az a kisleu
Hol van olyan soká?
Nincs Laci, de kis csomag
Van az asztal sarkán.

VI.

S a csomagban kenyér nincs,
Csupán csak a héja,
Mi történt itt Lacika,
Elvitte a héjja?

VII.

— Kutya, eica hozzámjött —
Mondja Laci sirva,
Hogy nem ettek három nap,
Rájuk volt az irva.

VIII.

— Mit esimáljak? — néztem szét,
Ki mondja meg mostan?
Kenyér helyét kiszedtem,
S rekik aőtam nyomban.

Cseh Gyuláné

Hogy a Laci édesanyja mit szólott az esethez, mosolygott-e rajta, vagy haragudott, ezt majd ti találjátok ki és ahogy gondoljátok, írjátok meg szépen.

Föld alatt, föld felett

Írta: László Marcella

A FÖLD FELETT.

— Érdekes, eddig én azt hittem, hogy csak az emberek kíváncsiak — kezdte a szavait Szökökut. Most már látom, hogy ti is azok vagytok.

— Hogy, hogy? — ismételték újra türelmetlenül. Hogy értetted azt, hogy mi kíváncsiak vagyunk?

— Nos igen — mondta magyarázva Szökökut. — Az emberek ugyanis mind arra kíváncsiak, mi lehet a föld alatt a föld méhében. Titkokat szimatolnak, áskálnak, funkálnak a földben. Ez mind csak azért van, mert kíváncsiak. Ehol, ti nem ugyanilyen kíváncsiak vagytok? Ti meg azt szeretnétek tudni, mi lehet a föld felett? Milyen lehet ott az élet?

Amire megint az eladó sorban levő cseppkőfigura szól néhány szót:

— Igazad van, kedves Szökökut. De azt viszont neked is be kell látnod, mi itt élünk már a világ teremtése óta. Neked jó, mert te legalább jöhetsz-mehetsz, kedved szerint. Itt is eltrécselsz egy kicsit, ott is. De mi örökkön-örökké mozdulatlanságban vagyunk. És nem jön hozzánk soha senki. Egy-egy esermély, szökökut is minden ötszáz évében, ha megfordul köztünk, mint te is. Már néha majd meghalunk az unalomtól. Hogyne volnánk hát kíváncsiak, s hogyan örülnénk, ha valakit mégis erre vet az útja.

Ezelőtt ugy hatszáz éve formán, Kénesforrás bugyogott el mellettünk, az sokkal kedvesebb, figyelemesebb volt, mint te. (Igen, mert neki nem volt mátkája a szépséges Hajnal! — gondolta sóhajtván Szökökut). Mikor kértük, szívesen mesélte el az élete történetét. Nagyon vidám fickó volt, mindig mókázott s rengeteget tudott mesélni a tízezer éves bájról. Őt is meghívták. Ugyanis nagyon jó hangja van és ezért beválasztották a zenekarba.

— Hazudott nektek az a Kénesforrás — vetette közbe Szökökut.

Mire a cseppkőfigurák sértődötten húzták fel az öröcskájukat, Kénesforrás? Az nem hazudott. Olyan becsületes kinézése volt.

— Na már pedig hazudott — erősítgette Szökökut. — FigyeljeteK ide, bebizonyítom nektek. Remélem, tízezerig tudtok számolni?

— Óh igen, tízezerig hogyne, — siettek ráfelelni a cseppkőfigurák. (Pedig nem tudták azok számolni még tizig sem. Csak szégyellték bevallani, hogy olyan buták.)

— Hát szóval — kezdte Szökökut — Kénesforrás azt állította, hogy jelen volt azon a híres bálon, amit ezelőtt tízezer évvel tartottak. Sőt még muzsikált is a zenekarban. Hát hogy lehet az, mikor ő még csak négyezer esztendő, akkor ezelőtt tízezer évvel még nem is élhetett. Számítsátok utánam, helyesen mondtam-e?

A cseppkőfigurák számoltak, összeadtak, kivontak, szoroztak, meg megint összeadtak s mégsem tudták kiszámítani. A végén nagy szégyenkezve bevallották, hogy ők a számoláshoz nem értenek és így Kénesforrás biztosan elbolondította őket.

— Pedig még itt is maradt kérdésünkre egy jó darab ideig köztünk — vette fel újra a szót az eladó sorban levő figura.

— Hány évre, kérdezte kíváncsian Szökökut.

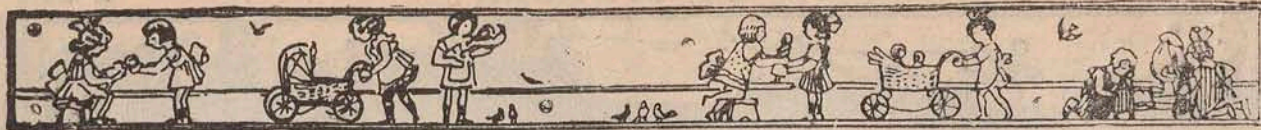
— Csekély kilenevenkilenc évre — legyintett az eladósorban levő figura.

— Szép kis idő! — gondolta Szökökut, mikor én még ezt a három napot is sokallom, hogy visszajuthassak az én szépséges menyaszszonyomhoz.

De aztán arra gondolva, hogy jobb előbb tulesni a dolgon, mint utóbb, mégis csak belekezdett az elbeszélésbe.

MILYENEK AZ EMBEREK?

Hát mire vagytok legkíváncsiabbak? — kérdezte Szökökut az egybegyűlt hallgatóságtól, Mire az egyik a többieket csendre intette

és ünnepélyes arccal szólott:

— Te az előbb emlitted, hogy mi épp olyan kíváncsiak vagyunk, mint az emberek. Hát magyarázd meg kénlek, hogy kik, vagy mik azok az emberek? Valami újfajta ásvány, vagy kőzet?

— Ugy van, magyarázd meg, hogy kik, vagy mik azok az emberek — zúgtak rá a többiek is.

Szökőkút magában mosolygott.

— Hogy milyen naivak ezek a cseppkőfigurák, milyen ostobák! És még azt akarták, hogy közülük vegyek magamnak feleséget. Nem kellene nekem egy sem. Még azt sem tudják, hogy milyenek az emberek.

De persze mindezeket csak gondolta, mondani ellenben ezt mondta:

— Hogy kik azok az emberek? Figyeljétek rám. Az emberek nem ásványok, mint ti. Mert ugyebár ti, ha akarnátok is átmenni a szomszéd jégbarlangba egy kis teneferére, nem tudnátok. Nem lehet, nem szabad. Így parancsolta ezt a jó Isten a világ teremtésekor, hogy az ásványok, kőzetek, amelyek a föld kérgét alkotják, soha el ne mozduljanak a helyükről. Mert képzeljétek el, ha ti is futkároznátok, jönnétek-mennétek, mint mi, akkor a föld felett egyet sem lehetne lépni. Mozognának a hegyek, a völgyek, az erdők és egyszerűen ott hagynák a medrüket a folyók. Szép kis zenebona lenne, mondhatom. Az emberekre rá omlanának a hegyek, a házak és a templomok. Hát ezért kell nektek örök mozdulatlanban maradni. Figyeljétek meg, minden úgy van jól, ahogy a jó Isten a világ teremtésekor elrendelte. Látjátok, az emberek mozoghatnak, jöhetnek, mehetnek, ahova éppen kedvük tartja, ezenkívül gondolkodó okos lelkük van. De mit érnek vele? Hatvan, nyolevan évig élnek, vagy legfeljebb százig (de az már aztán nagyon öreg), akkor eljön a Halál értük és esontkaszájával lekaszálja őket. Ti nem jöhetek-mehettek kedvetek szerint, ahova akartok, de viszont nektek örök életet adott a jó Isten. Ti, amíg a világ, a föld élni fog, addig ti mindig élni fogtok, tizezer évig, huszezer évig, vagy lehet, hogy éppen százezer évig, akkor is, amikor emberek már nem lesznek a földön.

— Hát szóval most már tudjátok, milye-

nek az emberek?

— Igen, ezt most már tudjuk — kottyant közbe egy kis fújska, de mondd meg, hogy milyen a színük. Kék? zöld? lila?

Erre azonban Szökőkútból is kitört a hahota:

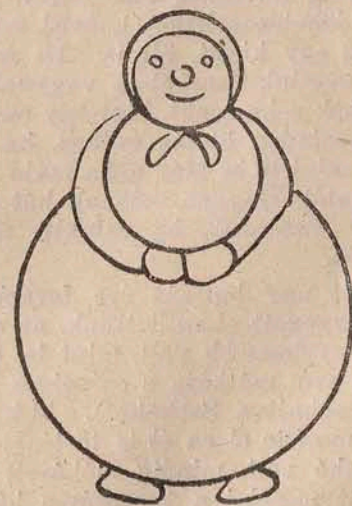
— Hahaha! jól képzelitek el az emberek színét. Nem tudom, mit szólna az a fiatal barátom, aki minden reggel meglátogat. Még fekete ember csak hagyján. Olyat még hallottam. A szerencsének feketék, meg a cigányok is. Sárga emberről is hallottam, de kéket meg lilát — hahaha, ilyet még nem hallottam.

A cseppkő figurák újra felhúzták orra s káiukat.

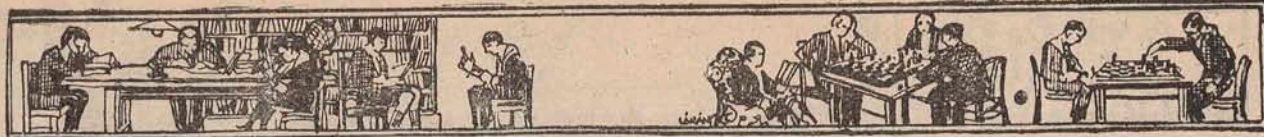
— Furesa vagy te, Szökőkút. Butának tartasz és kikacagsz bennünket. De hát honnan tudjuk mindezeket? Mi nem jártunk a föld felett soha. Éppen azért kérdezzük, mert te már jártál ott és mindent tudsz, mi hogy van, miut van.

Szökőkút belátta, hogy kissé helytelenül viselkedett, a cseppkőfiguráknak igaza van, abbahagyta hát a gúnyos kacagást és békülékenyebben folytatta tovább:

(Folytatjuk.)

Oh lelkem kisasszonykám, hát nem ismeri meg Biri néni? Én szoktam árulni a turót, meg a tejsajt a piacon.

Csevegés Tudóka Ferkóval

A GYÓGYNÖVÉNYEKRŐL

— Nézz csak fiam a lábad alá, nem szabad minden füvet letaposni, mert nem lehet minden füvet lenézni és csak egyszerűen gaznak nevezni. Vannak a gazok között olyan fűvek is, melyek emberi betegségekre gyógyító tulajdonsággal rendelkeznek és ezért érdemes azok gyűjtésével és megbecsülésével foglalkozni.

— Én nem ismerem azokat, édes apám, és nem is tudom, melyiknek, milyen hasznos tulajdonsága van.

— Nézd fiam, az ott nem valami közönséges gaz, vagy gyomnövény például, hanem székfűvirág, amelynek megszáritott virágából főzik a kamilla-teát.

— Én eddig csak kutyakapornak ismertem, édes apám. Hát az olyan értékes gaz vo'na?

A kutyakapor az egészen más növény, a székfűvirággal nem azonos.

— És van ilyen gyógyhatású növény más is, édes apám?

— Van bizony, fiam. Ott van az a másik: *bolondító beléndek*. Orvosság a gyökere, szára, magja, levele.

— Miért bolondító, édes apám?

— Mert ez mérges növény, fiam, amelynyire orvosság, annyira mérges is lehet a szervezetre, ha nem használják kellőképpen. Vagy amott van az *ökörfarkkóró*, szintén vadon élő gyógynövény. Az aranysárga virágát kell gyűjteni. A *maszlagos nadragulyát* már te is biztosan ismered fiam.

— Igen, ismerem, ott a szemétdödör környékén egész kis erdő van belőle.

— Lám csak, ennek a levéből, magjából készítik a daturin nevű orvosságot. A gyógyító fűvek között ez a növény az, amelyet a gyógyfülkereskedők legszívesebben vesznek. Bizonyosan azért, mert a nálunk termő nadragulyában van a legtöbb gyógyító tulajdonság, meg talán azért is, mert ez a vad, mérges növény nem terem minden külső országban.

— A mi vidékünkön igen sok ilyen gyógynövény terem vadon a mezőkön, csak élelmes

embernek össze kellene azokat gyűjteni és szakszerűen szárítani, csomagolni és értékesíteni. Hogy a sok közül csak egy néhány közismertebbet említsek meg, ime: Akác, Arnika, Fekete bodza, Bojtorján, (gyökér) Csalán (levél), Tiúskés édesgyökér, Földpe (ezerrjőfű), Hársfa, Katáng, Virágos kőrifsa, Mando'afa, Mályva, Borsos és fodormenta, Fekete nádálytő, Rebarbara, Szarkaláb (virág), Orvosi tudófü (levél), Utillapu stb., vagy a mérges-gyógynövények közül ismeretes az Adáz, Földi bodza, Foltos bübrök, Gyilkos csomorika, Ebszőlő, Gólyahir, Gyüszüvirág, Kőköresin, Kőkerics stb.

— Ha hasznos az a gyógynövény, akkor miért nem foglalkoznak az emberek rendszeresen a természetével, édes apám?

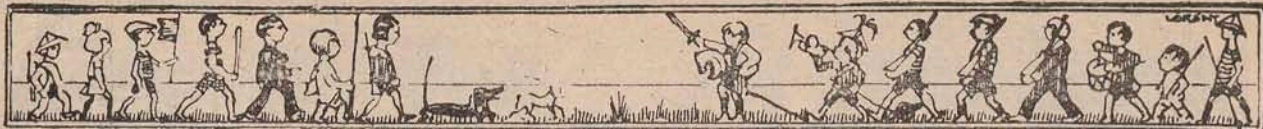
— Azért fiam, mert sokan nem ismerik sem a növényt, sem a hasznát, sem pedig az értékesítési módját. Idegen országokban egyik-másik gyógynövényt úgy termesztik, mint nálunk a búzát, a székfűt, zsályát, levendulát, pipacsot, beléndeket.

— Milyen furesa, nálunk meg, ami vadon terem is, az sem kell senkinek; de ha gyűjténék is, ki venné meg itt, Romániában?

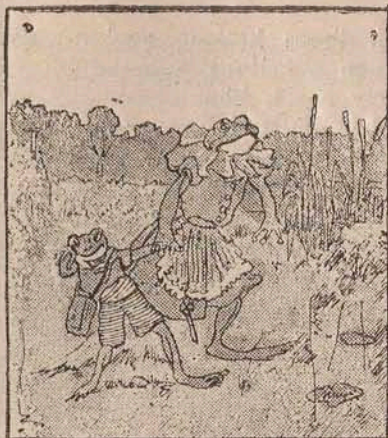
— A kolozsvári Gyógynövénybevéltő állomás jó áron vásárol, gondosan szárított és csomagolt gyógynövényeket, sőt az azok után érdeklődőknek szívesen megírja, hogyan és mikor kell az egyes gyógynövényeket szedni. Ezért modottam, vigyázz a lábadra, mert nem szabad gazképpen rátaposni arra a növényre, amelyet azért adott az Isten, hogy az emberi betegségeket lehessen vele orvosolni.

— Lám csak fiam, kincs hever a földön, mindenkinek a lába alatt, a gaz között és csak le kell érte hajolni.

Brekeke Matyi nyári története

Nádi Brekekék százszor is meghányják, hogy Matyi fiukat iskolába adják.

— Legjobb lesz, — így mondta Matyi urfi atyja — járjon iskolába a Brekeke fajta. Télen ugyis alhat majd éppen eleget, nyáron tanulja meg fogni a legyeket. Uszni is tudjon és brekegni szépen. Gólya el ne csipje, ez a fontos éppen. Gyiklesó uraság nyári iskolája, tán egész országban nincsen annak párja. Oda fog majd járni Matyi iskolába. Matyi bár tudja, hogy az iskola ura, mégis ellenkezik s kész a ramazuri. De az édes anyja nem beszél hiába:

— Jössz te velem Matyi, nyári iskolába!

Matyi bög az uton, s nézdegél szerteszét, merre is vihetné őt mostan el a szél?

— Adta bögő Matyi, — szól rá a mamája, ilyen szégyent hozol őscid fajára? Gyiklesó bácsihoz jó gyerekek járnak — Az iskola napra mind nehezen várnak — s e gyerekek itten mindig esendben vannak, Nagy néha esik meg, hogyha hajba kapnak. Addig-addig beszélt a Matyi mamája, hogy az be is ült az iskola padjába. És a végén tán még el sem hinnétek ezt, — Matyi a vizsgákon tiszta tizest szerzett.

Margit néni

A muzsikáló kut

Azt hinnétek, hogy egy mese kerekedik ki most előttem erről a kutról. Nem mese ez, de szintiszta valóság.

A marosvásárhelyiek még ma is büszkén emlékeznek meg a furfangos székelynek, Bodornak a kutjáról. Mert ő fabrikálta a titkos rugókra és óraműre járó szerkezetet, amely a kut fölött muzsikált még a múlt század elején. Az egész várost ez a kut látta el annak idején ivóvízzel. A leányzóknak, le-

gényeknek ez volt a szórakozóhelyük s ha volt is még viz otthon a kannában, kiöntötték mosogató viznek, csak azért, hogy elmehessenek a muzsikáló kutra. Mert éppen ezt akarom elmondani, hogy muzsikált ez a kut. Minden hat órában megmozdultak a titkos rugókra járó alakok, a tizenkét apostol, mindeniknél egy más-más hangszer s akkor mintha csak egy láthatatlan karmester dirigálta volna őket, egyszerre muzsikálni

kezdték, olyan szépen, olyan gyönyörűségesen, hogy, aki hallotta, elfelejtette minden bánatát.

Nagy becse is volt Bodor uramnak a híres kut miatt. De, hogy hogy nem, egyszer nagy bünbe esett. Pénzt hamisított s ezért börtönbe vetették. Nagy bün volt ez abban az időben. Fejvesztéssel járt. De az ítélet kimondásakor azt mondták a bírák Bodornak: megkegyelmezzünk neked, ha még egy másik muzsikáló kutat fabrikálsz. Bodor uram, úgy tett, mintha beleegyezett volna. S azt kérte esupán, engedjék meg neki, hogy valamit igazítson a titkos rugókon. Megengedték. Erre Bodor odament a híres muzsikáló kut-

hoz, amely életének a büszkesége és minden álmának a beteljesülése volt. Fájdalmas pillantásával mintha örökre bucsuzott volna a kuttól. Csak egy rugót vett ki az óraszerkezetből — de ez is elég volt, hogy a muzsikáló szerkezet örökre elnémuljon. Nemhogy új muzsikáló kutat csinált volna Bodor uram, de még a régit is megsemmisítette, nem bánta, ha felakasztják is érte.

Hogy a kut nem muzsikált többé, lassan elhanyagolták, még a háboru előtt szét is szedték. Az apostolok figuráit a városház padlásán helyezték el, a kutat körülvevő vasrácsot pedig gróf Teleky Domokos gerjeszegi kastélyának muzeumában őrzik.

Ahogy a kis munkatársaink irnak...

Kedves Szerkesztő néni!

Már több mint három hete megérkeztünk ide, Góbeországba, anyukával és hugoskámmal, Annyval. A doktor bácsi azt mondta, hogy Anny vérszegény és gyenge, erdős, hegyes vidékre kell vinni, így jöttünk le Csikmegyébe.

Jaj be gyönyörű itt minden: a hegyek, az erdők, a kicsi székely házikók, a hegy oldalon legelésző báránycáák, egész más, mint nálunk Szatmármegyében. Ugy örülök és olyan boldog vagyok, hogy Anyukám engem is elhozott ide, hálából mindent megfigyelek és megjegyzek magammak, hogy megirhassem szerkesztő néninek, meg a többi kis cimboráknak.

Annyi sok minden érdekes dolgot látam, hallottam már eddig is, csak azt nem tudom, melyiken kezdjem?

Nekem legjobban az itteni beszéd tetszik. Eleinte nem értettem mi az a haju, mikor mondták. Most már tudom, hogy padlás. Hát még a sok szólás-mondás! Öreg Pali bácsit, akinél lakunk, estétől reggelig is elhallgatnám, amikor beszélni kezd.

— Kejj fel te güzü, ne bujj ugy abba a vánkosba! — szokta reggelenként költögetni a fiát.

— Siess má te, áncsori, ne ámojogj az

uton! — szidja, ha lassan mozog valaki munka közben.

Tegnap az történt, hogy Anny megszúrta az ujját valami tövissel.

— Annak az az urussága, pityém, hogy kösd be türomfüvel és jaj lapival — mondta rá öreg Pali bácsi.

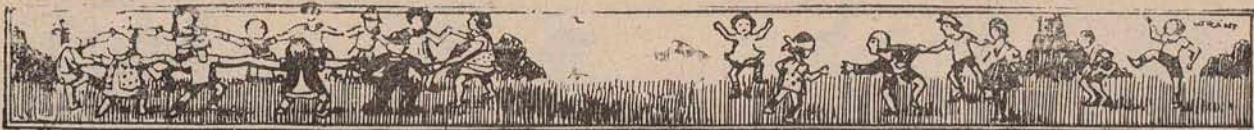
Nagyon szépen köszönöm a szerkesztő néninek, hogy küldi utánam az Új Cimborát. Mindig megmutatom Pali bácsinak is. Olyankor ókulárét rak fel és úgy olvassa. Legelőször azt nézi meg, hogy kik fizettek elő az újságra.

— Mett ez a fontos, hogy a magyar ne haggya a magyart. Pénz kell az újságér, ecsém, nem szemétér csinájják. Mi es megrendejjük, majd. — Így mondta Pali bácsi. Én is küldöm a megyed évi előfizetési díjat, mert igazza van öreg Pali bácsinak. És ha a szerkesztő nénit nem untatja a levelem, más-kor is írok.

Kezeit esókolja az Új Cimborá leglühösebb olvasója:

Horváth Árpád, III. gim. o. t.

ÉDESANYA POSTÁJA

A gyermek egészsége

Irja: Dr. Steuer Jenő

Az orvosi felvilágosító munkának lassan sikerülni fog a tulságos öltözködés enyhítését keresztülvinni. Sikerülni fog a mi gyermekkorunkból is jól ismert szigorú tilalmat és elzárkózást a levegőtől, megszüntetni s a gyermeket a kellemes hatású szabadlevegő élvezetének csaknem korlátlanul átengedni.

Mert a levegő nemcsak nyáron, de minden időben kellemes is, hasznos is. Anynyira hasznos, hogy — újból kiemelem — első helyen áll fontosság tekintetében a szabad természet minden reánk ható tényezője között.

A levegő hasznossága főleg az anyagcsere, vagyis a szervezet háztartására való hatásában nyilvánul meg.

A gyermekeknél leginkább a rendkívüli fontosságú növekedés és fejlődés az, ami ennek a hatalmas hatásnak az eredménye.

Semmi sem versenyezhet ezzel a hatással és semmi sem pótolhatja azt. Azonos teljesen a fák és növények sorsával. Levegő nélkül a virágok sem fejlődhetnek, szintelemek, csenevésznek.

S így van az emberpalánta is: a gyermek. S nem lehet különbséget tenni még abban a tekintetben sem, hogy a szervezet melyik részének van levegőre nagyobb szüksége. A testnek-e vagy a léleknek? Ugyilátszik: minden a kettőnek egyformán. Vagy talán a lélek még a testnél is jobban szomjuhozza a friss levegőt! Hogy ez nem tűnik annyira fel, annak éppen az eddigi hibás, a szabad levegőtől elszoktató nevelési rendszerünk az oka. Megállapított tény, hogy a szellemi és idegrendszeri kimerültségnek egyik leggyakoribb oka éppen a szabad levegő hiánya. De mindnyájan tapasztalhatjuk, hogy a szabadban, zárt levegőben nyugtalan, aludni nem tudó vagy nem akaró kisgyermek a szabadban rögtön megnyugszik s elalszik. Ez mindennapi tény. Valamint az is, hogy az agy seholsem pihen úgy meg, az ész sehol sem működik oly erővel, mint a szabad levegőn. A képzelet, a produktív képzelet, az okos fantázia sehol sem szárnyal oly intenzíven, mint a szabadban. Az ember teste is fellélegző, lélekzete megnő, szelleme felélénkül a szabad levegőn. Mintha az ember egész fellelése hatalmasabb lenne kiűnn a szabadban, mintha arányosodnék a természet nagyságához.

Az összes életműködések: vérkeringés, táplálkozás, étvágy szinte felhatalmasodnak a szabad levegő végtelenségében.

A Családszövetség hírei:

Szkyva Ferencné, Izvorul. Kedves meglepetés volt szerkesztőségünkben való látogatása. S külön öröm nekem az, amikor valakiben a gyermekeiért élő-haló édesanyját ismerem meg. Aki kis családjában boldog, tiszta légkörében az egész világot megtalálja. Ilyen nagy család az Új Cimbora Családszövetsége is. S ennek a Családszövetségnek a gondolatát az érli meg igazán, akit, mint Nagyságos asszonyo-

mat is a család védő szárnya óvott, védett és óvéd ma is. Minden családszövetségi tag a gyermek-újság fundamentumát erősíti akkor, amikor a Családszövetségbe belép. Örömmel és hálás köszönettel írjuk be Családszövetségünk tagjai közé.

Szaládszövetségünkbe újabban belépett tagok: Szkyva Ferencné, Izvorul, Ref. Egyh. Énekkar, Nagybánya; Szászsné, Szabó Viola, özv. Szabó Gyuláne, Veress Ferenc, Ajtay Nagy Gábor, Nagybánya.

SZERKESZTŐI ÜZENET

Mivel töltöd kis cimbora a nyarat? Gondolsz-e arra, hogy barátaid és barátnőid között terjeszd az Uj Cimbort? Napi munka és idő beosztásod elköszítetted-e? Tudod-e, hogy rajzokat még ezután is lehet beküldeni? S hogy karácsony előtt gyermekjátékkiallítást rendeznek a kis cimbora? Jól használod fel azért a nyarat. Segíts szüleidnek, amiben tudsz, szabad időben pedig légy kiránduláskor, usz, fürödj, sokat légy a napon és jó olvasnivalókból gyarapítsd ismerleideit.

Csecskedy Karcsi. * Egyet se busulj azon Karcsi, hogy még nem nyertél a rejtélyfejtésért. Légy csak türelemmel, egész biztosan nyenni fogsz. Küldünk neked egy szép képet, fessd ki színes ceruzával, aztán majd mutasd meg, ha kész lesz. — Nagy Lórándka, Nyáradszereda. Szép község Nyáradszereda? Gondolom jól telik ott a vakáció. Meddig maradsz ott? Imre barátodnak irítál-e már? Bizonyára nehezen várja. — Grün Tibike, Szalmár. Jól van! ezt már szeretem kis cimbora. Ugy veszem észre, hogy te is jó rejtélyfejtő leszel. Csak türelem és kitartás — s ki tudja egyszer még nyerni is fogsz. Máskor azonban tintával ird a megfejtést. — Zsigrai Jolánka, Szalmár. IV. el. o. f. Mindig örömmel olvasom egy-egy új kis cimbora nevét a rejtélyfejtők között. — Ferenczy Józsika és Ancika, Balmazújváros. Nagyon örültem két kis magyarországi cimbora, hogy ellátogattatok az Uj Cimbora szerkesztőségébe is. No majd irjátok meg, hogy tetszett nektek Szalmár városa. Aztán, ha hazamentek, terjesszétek kis pajtásaitok körében otthon is az Uj Cimbort. — Oláh Lotlika, Nagybánya. Megkaptad-e a rejtély jutalmat? — Ádám Dénes, Kolozsvár. III. o. f. Te is jó rejtélyfejtő leszel Déneske. Az írásoddal ugyan nem vagyok egészen megelégedve, de gyakorold majd a nyáron s ha legközelebb írsz, egész szép kerek behűket írsz nekem. — Mikle Magduska, Nagyvárád. Aranyosan irítál Magduskám. Ha te szeretni fogsz minket, amint írod is, mi is szeretni fogunk téged. Kis barátnőid közül remélhetőleg szerel majd nekünk új kis cimbort. Székely Palika, Izvorul. Kicsi szíved melegét éreztem a leveledben. Örültem, hogy meglátogattál Palikám. — Löwy Bella és Cella, Szalmár. Egyszer jöjjetek be a szerkesztőségbe, hadd ismerjen meg benneteket a szerkesztőnőnk. Minden kis cimbort szeretettel várunk. A rejtélyeket beérkezett. — Reichmann Sári, Szalmár. Rejtélyeidet elvisszük a nagybányai rajzkiallításra. Az lesz csak ám a nagy dolog! — Bede Mihály, Szalmár. A szerkesztő néni nagyon örül a virágcsokornak, amellyel meglepted, annyival is inkább, mint te öntözgetted, ápolgattad őket, amíg ilyen gyönyörűek lettek. A rejtélyeket vehük. — Markó Tivadar, Resicza. Ha szeretnél nyerni kis cimbora, bizonyára nyerni is fogsz egyszer. Mert, ha valamit nagyon-nagyon akarunk, s azért munkálkodunk is,

a jó Iste segítségével el is érjük azt. — Lencsés Ilonka, Piskoll. Várjuk a te hosszú vakáció beszámolódat is. — Nagybányai kis cimbora örömmel üzenjük nektek, hogy az első nagy rajzkiallítást éppen nálunk Nagybányán tartjuk meg. Készüljétek a kiállításra. Lehet rajzokat, új nejlányeket készíteni és bélyegeket is, — karlonlapokon csinosan felragasztva és magyarázó címfelirattal ellátva — hozni a kiállításra. A hátralékos előfizetési díjakat is készítsétek el, a kiállítás pénztáránál nyugta ellenében befizethetitek. Aztán ügyeskedni, kis cimbora, a rokonokat s az ismerősöket hívjátok meg majd a kiállításra. A vizlátásig szeretettel üdvözöllek mindnyájaitokat.

Szalmári ref. fiu elemi, Lingvai Évike, Trokopsusz Magda, Erdey Ica, Szabó Imre, Nagy Lóránd rajzait megkapjuk. A rajzkiallításra részt fognak venni.

Ney Andor, Nagyvárád. Leveled megkaptuk. Legközelebb válaszolunk rá.

Daloljatok kis cimbora!

S minden nótát, amit megtanultok, irjátok be a gyűjteményetekbe.

DARUMADÁR FENN A LÉGBEN . . .

Darumadár fenn a légben

Hazafelé szálldogál,

Vándorbóttal a kezében,

Szegény legény meg-megáll.

— Darumadár ha lehet,

Vidd el ezt a levelet,

Mondd meg az én jó anyámnak

Hogy ne sirjon, ne sirasson engemet.

A kiadóhivatal postája

Kis lapunkra beérkezett előfizetéseket köszönettel nyugtázzuk:

Egy évre előfizetett: Simon Istvánné, Bucuressti; Ref. taniskola igazg. Hb.

Félévre előfizetett: P. Jánossy Magda, Cluj; ber. Kovács Édike, Nisipeni; P. Kristó Xaver Ferenc, Hb.; dr. Papp Béla, Bucuressti; dr. Sulyok István, Cluj; Lingvai Évike és Klári, Sighet.

Negyedévre előfizetett: Dr. Bölönyi Zoltán, Zalău; Molter Péter és Pál, Rosenfeld András és Peli, Léb Veronka, Réder Pista, Tg.-Mures; Nagy Lórándka, Vékony Gizella, Ferenczy Józsika, Szécsi Margitka, Hb.; Ref. tanítóképző, Aiud; özv. Kiss Pálné, Hb.; Nyárádi Éva, Dej; Rauch Józsefné, Ineu.

Egy hónapra előfizetett: Bartha Zsigmond, Renner Jollán, Hb.

FEJTÖRŐ

PÓTLÓREJTVÉNY.

—argit, —rén, —ató, —eréna, —gi, —eréz, —ajnal
—ázmér, —dám, —ajos, —ályás, —brahám, —ándor.

A helyesen kitöltött kezdőbetűk egy nagy magyar regény- és novelláiró nevéét adják.

Beküldte: Mészáros Irénke.

—arci, —lga, —aci, —óra, —rpád, —óza, —rici, —szter,
—ezsó, —elek, —atália, —ecil.

A helyesen kitöltött kezdőbetűk egy híres magyar regény- és színműró nevéét adják.

Beküldte: Markovits Ági.

BETŰREJTVÉNY.

s
s pó pó pó
sssss ?
s pó pó pó
s
s

Beküldte: Rólh Margit és Imre.

BETŰREJTVÉNY.

s

Beküldte: ifj. Tereh Sándor.

Nevez & s δ

Beküldte: Rólh Margit és Imre.

KI TALÁLJA KI?

Ha az Uj Cimborának az előfizetési ára ápr. 15-én 200 Lei volt, számítsátok ki mennyi lehetett ennek a 200 Leinek a vásárló értéke akkor? Mennyi búzát, hány kilogramm zsírt, hány kgr. cukrot s hány méter 40 Leies vásznat lehetett ezért az összegért vásárolni?

Megfejtési határidő: augusztus 1.

A 8-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése: 1. Pótlórejtvény: Biblia. 2. Pósa Lajos. 3. János vitéz. 4. Betűrejtvény: Kinai. Ki találja ki: 1. 15 Lei. 3. Arany János: Családi kör. 4. Kemence. 5. Károlyi Sándor 1711-ben, gróf Pálffy Jánossal.

Megfejtették: Malkó Tivadar, Resija, Lőrincz István, Lugo; Papp Margit és Magda, Bede Mihály, Gárdos Béla, Karikás Ilonka, Kuki Rózi, Szabó Imre.

Reichmann Sánka, Markovits Ági, Löwy Bella, Hb., Székely Pali és Jenő, Izvorul; Adám Dénes, Cluj; Rápolthy Jenő Sándor, Someuta-Mare; Szabó G. Árpád, Arud; Kiss György, Cluj; Mikle Magda, Oradea; Molnár Elemér, Timisoara.

Nyertesek lettek: Papp Margit és Magda, Hb; Karikás Ilonka, Hb.; Molnár Elemér, Timisoara.

MIT, KINÉL ÉS HOL VASAROLNAK A KIS CIMBORÁK?

Csali mese tündérország,
Ami minden gyermek úgy vár,
Iskolakönyv a táskába,
Kapható Huszár boltjába!

Piața Brahanu (Deák-tér).

Singer Nándor szivesen lát,
Boltjában minden cimborát.
Alkinek van költő pénze,
Könyvet, papírt vehet tőle.

Str. Vasile Lucaciu (Hám János-u.)

Hogyha jön a vizsga napja,
Ruhát kap apraja-nagyja,
Hol is adnak minden fajtát?
Spitz Bélánál majd megmondják!

Str. Stefan cel Mare (Kazinczy-u.)

Fontos, hogy a kalap hogy áll
Akár fiu, akár kislány.
Weisz Juliska mindig jól ad,
Kalapvenni oda menj hát.

Str. Stefan cel Mare (Kazinczy-u.)

Perec, kifli köménymagos
Szereplik a gyerekek.
Kis cimborák, hogyha veszték,
Jeneynél vegyetek.

Str. Stefan cel Mare (Kazinczy-u.)

Mindazon kereskedők, akik az Uj cimborában hirdetnek, az Uj cimborá Családszövetség tagjainak 5% kedvezményt adnak :-x-:-x-

Az Uj cimborá előfizetési árai: Romániában ¼ évre 50, ½ évre 100, egész évre 200 Lei. A Családszövetség tagjainak 160 Lei és 10 Lei portó. Egyes szám ára 5 Lei. Magyarországon 12 p. Jugoszláviában 150 dinár. Csehszlovákiában 60 ek.

Uj Cimborá szerkesztősége és kiadóhivatala
Satu-Mare, P. Brahanu No. 9.

Nyomatott:

SZABADSÁJTÓ R. T. NYOMDABÉRLETE
SATU-MARE.